

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSFR ze dne 10.01.1991, sp. zn. Ncu 208/90, ECLI:CZ:NS:1991:NCU.208.1990.1

Číslo: 27/1991

Právní věta: Rozhodnutí cizího soudu, jímž bylo prohlášeno za neplatné manželství cizího státního občana s čs. státní občankou, nelze pokládat za příčící se čs. veřejnému pořádku jen z toho důvodu, že právní řád ČSFR neupravuje mezi okolnostmi vylučujícími uzavření manželství (§ 11 až § 17 zák. o rod.) právní důvod neplatnosti, na jehož základě byla cizím soudem určena neplatnost manželství. Takové rozhodnutí lze tedy uznat na území ČSFR.

Soud: Nejvyšší soud ČSFR

Datum rozhodnutí: 10.01.1991

Spisová značka: Ncu 208/90

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Uznávání a výkon cizích soudních rozhodnutí

Předpisy: 97/1963 Sb. § 63

§ 64

§ 67

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Navrhovatelka L. B., která je čs. státní občankou, požádala o uznání rozsudku italského soudu, jímž bylo prohlášeno za neplatné její manželství s A. B., který je italským státním občanem.

Nejvyšší soud ČSFR svým rozsudkem uznal uvedený rozsudek italského soudu (civilního soudu v B.) na území ČSFR.

Z odůvodnění:

Rozsudkem civilního soudu v B. (v Itálii) bylo prohlášeno za neplatné manželství, které navrhovatelka L. B. uzavřela s italským státním občanem A. B. ve V. (v Rakousku) před tamním příslušným oddávajícím orgánem občanskou formou. Italský soud projednávající žalobu L. B., podanou v této právní věci, dospěl na základě její výpovědi a na základě výpovědi svědků G. F. a A. V. k závěru, že v tomto případě bylo uzavřeno manželství jen předstíraně, jak to také bylo mezi svatebčany předem dohodnuto prostřednictvím dalších osob. A. B. po sňatkových obřadech odjel ihned z Rakouska do Itálie, manželé spolu nežili, nedošlo mezi nimi k manželským stykům a nebydleli spolu. Protože ani žalovaný A. B. nevznesl proti žalobnímu tvrzení žalobkyně L. B. žádné výhrady a námitky, byl

uvedený italský soud toho názoru, že tu jsou splněny zákonné předpoklady pro určení neplatnosti manželství ve smyslu článku 128 italského občanského zákoníku s přihlédnutím k italskému zákonu z 19. 5. 1975 o reformě rodinného práva. Tento rozsudek nabyl právní moci, když byl doručen oběma účastníkům řízení, kteří také byli k soudnímu jednání o neplatnosti manželství předvoláni, a proti rozsudku nebyl podán opravný prostředek.

Podle ustanovení § 68 odst. 1 zákona č. 97/1963 Sb. (ve znění zákona č. 158/1969 Sb.), o mezinárodním právu soukromém a procesním, se pravomocná cizí rozhodnutí ve věcech manželských uznávají v ČSFR, jestliže tomu nebrání to, co je stanoveno v § 63 a § 64 písm. b), c) a d) téhož zákona. Rozhodnutí o uznání takového cizího rozhodnutí může Nejvyšší soud ČSFR vydat tehdy, jestliže skutkový základ byl ve věci zjištěn způsobem v podstatě vyhovujícím příslušným ustanovením právního řádu ČSFR (srov. § 67 odst. 3 zákona č. 97/1963 Sb.).

Protože v daném případě nešlo o právní věc, jejímuž projednání cizím soudem by bránila výlučná pravomoc čs. soudu, ani o právní věc, v níž by čs. soud již vydal pravomocné rozhodnutí, ani o případ, v němž by účastníku řízení, vůči němuž se má rozhodnutí uznat, byla odňata možnost řádně se zúčastnit řízení, a rovněž tu nejde o právní věc toho druhu, v níž by nebyla zaručena vzájemnost uznání rozhodnutí v ČSFR a v cizí zemi, bylo třeba se při úvaze o uznání uvedeného rozhodnutí italského soudu o neplatnosti manželství zaměřit [ve smyslu ustanovení § 64 písm. d) zákona č. 97/1963 Sb.] na to, zda by se tu uznání cizího rozhodnutí nepřičilo čs. veřejnému pořádku. Přitom bylo třeba vycházet z toho, že rozpor s veřejným pořádkem nastává především v těch případech, v nichž se účinky uplatněných předpisů cizího státu přičí zásadám státního a společenského zřízení ČSFR; musí jít ovšem o takové zásady, na nichž je nutno bez výhrad trvat (srov. č. 26/1987 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 491 a 492).

Z uvedených hledisek posuzováno nelze dospět k závěru, že by se přičilo čs. veřejnému pořádku rozhodnutí cizího soudu (v daném případě civilního soudu v B., v Itálii) o neplatnosti manželství (z důvodu jen předstíraného záměru uzavřít trvalý manželský svazek), k němuž došlo mezi státním občanem téže země a československou státní občankou na území a před příslušným oddávajícím civilním orgánem dalšího cizího státu, který rovněž uznal účinnost uvedeného soudního rozhodnutí, a to rozhodnutím svého ústředního správního orgánu (z 25. 10. 1988), jež navrhovatelka předložila v řízení před Nejvyšším soudem ČSFR. Uvedenému právnímu závěru nebrání ani skutečnost, že právní řád ČSFR (jmenovitě zákon č. 94/1963 Sb. o rodině, jehož úplné znění se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 66/1983 Sb.) neupravuje výslovně mezi okolnostmi vylučujícími uzavření manželství takový důvod neplatnosti, ze kterého v daném případě při určování neplatnosti manželství vycházelo cizí rozhodnutí, jehož uznání na území ČSFR bylo navrženo.

Proto Nejvyšší soud ČSFR vyhověl návrhu na uznání uvedeného pravomocného cizího rozhodnutí na území ČSFR, když nebylo shledáno, že by tento návrh, podaný čs. státní občankou, odporoval právnímu řádu ČSFR nebo že by se uznání tohoto cizího rozhodnutí přičilo čs. veřejnému pořádku.

Náklady tohoto uznávacího řízení platí navrhovatelka (§ 140 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, jehož znění se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 78/1983 Sb.).